

ГАЙД

ДЛЯ ОПИТУВАННЯ ПАЦІЄНТІВ, ЯКІ ЗВЕРНУЛИСЬ ДО РАЙОННИХ ФТИЗИАТРІВ

**ПЕРЕД ПОЧАТКОМ ІНТЕРВ'Ю ЗАЧИТАЙТЕ РЕСПОНДЕНТУ ТА ПІДПИШІТЬ ТЕКСТ
ІНФОРМОВАНОЇ ЗГОДИ.**

БЛОК 1. ЗНАЙОМСТВО

Дякую. Тепер давайте познайомимося. Мене звати _____. Як я можу до Вас звертатись? Розкажіть, будь ласка, про себе:

1. Скільки Вам повних років?
2. Яка у Вас освіта?
3. Ви одружені (заміжні)?
4. Чи є у Вас діти віком до 18 років? Якщо так, то скільки у Вас дітей?
5. Скільки людей проживають разом з Вами та ведуть домашнє господарство?
6. Ви працюєте? Якщо так – Де саме? Це постійна робота?
7. Ви постійно проживаєте у цьому населеному пункті? Чи маєте Ви практику виїзду в інші міста, наприклад, на сезонну роботу, для покупок, розваг? Якщо так, розкажіть більш детально.
8. Чи маєте Ви присадибну ділянку? Чи займаєтесь Ви сільським господарством?
9. Розкажіть про Ваші житлові умови. Ви проживаєте у власному будинку? Як би Ви оцінили умови проживання: гарні, погані? Розкажіть більш детально.
10. Як би Ви оцінили рівень матеріального достатку Вашої родини за останній місяць (високий, середній, низький)?
11. Як би Ви оцінили Ваші умови проживання? Модератор! Якщо учасник не може відповісти, підкажіть: погані, хороші, дуже хороші.

12. Давайте поговоримо про Ваше харчування. Чи є воно повноцінним, регулярним? Як часто Ви їсте гарячу їжу? Чи вживаєте Ви вітаміни? Чи були випадки, коли у Вас не було, що їсти? Якщо так, то як часто були такі випадки?

БЛОК 2. ЗНАННЯ ПРО ТБ ТА ЗАХОДИ ПРОФІЛАКТИКИ

Загальна тема, яку ми б з Вами хотіли обговорити – Ваш досвід обстеження і постановки діагнозу туберкульоз .

13. Звідки Ви отримуєте інформацію про здоров'я (як запобігти захворюванням, як їх розпізнати та лікувати)? Зондувати: А ще?

14. Розкажіть, будь ласка, як часто Ви звертаєтесь за консультаціями з питань стану здоров'я до фельдшера/лікаря Вашого населеного пункту? З якими симптомами Ви звертаєтесь найчастіше? Яке лікування, обстеження можна пройти у Вашому селі?

15. В цілому оцініть, будь ласка, наскільки Ви задоволені роботою медичної служби в вашому селі за наступними параметрами:

- Якість медичної допомоги
- Ставлення медичного персоналу до пацієнтів
- Зручність отримання медичних послуг

Поясніть, будь ласка, свою відповідь.

16. Чи звертались Ви коли-небудь за медичною допомогою в районну лікарню? Як часто Ви звертаєтесь в районну лікарню? За якими медичними послугами Ви звертались до районної лікарні?

17. А тепер, будь ласка, оцініть наскільки Ви задоволені роботою медичної служби в районній лікарні за цими ж параметрами:

- Якість медичної допомоги
- Ставлення медичного персоналу до пацієнтів
- Зручність отримання медичних послуг

Поясніть, будь ласка, свою відповідь.

18. Чи знали Ви щось про ТБ до того, як почали обстеження? Розкажіть більш детально.:

- **Що саме Ви знали про ТБ до того як почали обстеження?**
- **Звідки Ви отримували інформацію про ТБ до того як почали обстеження?**

19. Скажіть, будь ласка, в даний час чи проводиться у Вашому селі інформування населення щодо питань туберкульозу?

Модератор! Якщо респондент не може відповісти на запитання, уточніть: розповідав фельдшер / фтизіатр, чули по місцевому телебаченню, радіо, отримували листівки у лікарнях тощо

Якщо так – В якій формі це відбувається? Як часто? Хто саме проводить таке інформування? Про що саме розповідають? Розкажіть детально.

20. Чи проводиться на рівні Вашого населеного пункту інформаційні кампанії з питань здорового способу життя?

Модератор! Якщо респондент не може відповісти на запитання, уточніть: розповідав фельдшер, чули по місцевому телебаченню, радіо, отримували листівки у лікарнях тощо

Якщо так – В якій формі це відбувається? Як часто? Хто саме проводить таке інформування? Про що саме розповідають? Розкажіть детально.

21. Чи проходили Ви коли-небудь флюорографію?

Якщо так - То як часто Ви її проходили? Де саме Ви її проходили? Чи є можливість пройти флюорографію у Вашому селі? Рішення про проходження флюорографії Вашим особистим чи за направленням лікаря? Чи доводилось Вам платити за флюорографію? Яку саме суму? Наскільки Ви задоволені процедурою проходження флюорографії? Поясніть Вашу думку. Що необхідно поліпшити?

22. Скажіть, будь ласка, як у Вас виявили туберкульоз? Ви самостійно звернулись до лікаря із симптомами чи у Вас виявили підозру на туберкульоз під час загального обстеження – наприклад, під час проходження флюорографії?

23. Якщо під час обстеження: Уточніть, будь ласка, що це було за обстеження? Чи робили Вам вакцинацію від ТБ (БЦЖ)?

Модератор! За необхідності уточніть – БЦЖ це щеплення, яке зазвичай роблять в перші дні життя в ліве плече. Після цього щеплення, як правило лишається невеликий шрам.

Якщо так, де саме Вам робили вакцинацію? У якому віці?

Якщо ні – Чому не робили?

24. Якщо у респондента є діти: Чи робили Вашим дітям вакцинацію від ТБ (БЦЖ)

Якщо так – Де саме робили вакцинацію Вашим дітям? Чи доводилось Вам платити за щеплення? Наскільки Ви задоволені проведеною процедурою? Поясніть Вашу думку. Що необхідно поліпшити?

Якщо ні – Чому Вашим дітям не робили вакцинацію БЦЖ?

25. Якщо у респондента є діти: Чи робили Вашим дітям пробу Манту?

Модератор! За необхідності уточніть – проба Манту передбачає введення невеликої кількості препарату під шкіру передпліччя. Через 3 дні оцінюється реакція організму на введений препарат.

Якщо так – Де саме робили пробу Манту? Як часто? Хто проводив нагляд за дитиною – для відслідковування реакції? Чи доводилось Вам платити за проведення проби Манту? Наскільки Ви задоволені проведеною процедурою? Поясніть Вашу думку. Що необхідно поліпшити?

Якщо ні – Чому не робили?

26. Чи відомо вам про хіміопрофілактику туберкульозу?

Модераторе! Поясніть респонденту що хіміопрофілактика – це прийом протитуберкульозних ліків для того щоб запобігти інфікуванню чи рецидивам туберкульозу.

Чи призначались Вам або Вашим родичам хіміопрофілактика туберкульозу? Розкажіть детально? Хто саме призначав? Як відбувалось лікування?

БЛОК 3. ВИЯВЛЕННЯ ТБ

Згадайте, будь ласка, випадок, коли у Вас вперше запідозрили діагноз туберкульоз.

27. Опишіть. будь ласка, як Ви себе почували до того, як звернулись до лікаря / фельдшера? Чи були у Вас якісь симптоми? Розкажіть більш детально.

28. Скільки часу тривали названі Вами симптоми до того, як Ви звернулись до фельдшера/лікаря? Чому Ви не звертались до лікаря раніше? Чи намагались вилікувати симптоми самостійно?

29. В який момент Ви вирішили звернутись до Вашого лікаря? Що Вас спонукало до цього?

30. Як далеко знаходиться Ваш лікар фельдшер? Скільки часу Ви витрачаєте на дорогу до Вашого лікаря фельдшера?

31. Наскільки зручний графік прийому лікаря? Як довго Ви чекали доки Вас огляне Ваш лікар?

Тепер розкажіть, будь ласка, більш детально про прийом у Вашого лікаря фельдшера.

32. Про що, які симптоми, запитував Вас фельдшер/лікар? Розкажіть більш детально.

33. Чи проводив Ваш фельдшер/лікар Вашого села скринінг на туберкульоз?

Модератор! Поясніть, що скринінг на ТБ – це запитання про самопочуття та основні симптоми ТБ (кашель понад 2-х тижнів, різка втрата ваги, підвищена температура, наявність стресу тощо).

34. Чи були Вам призначені якісь додаткові обстеження? Якщо так, то які саме? Чи проходили Ви ці обстеження? У якому закладі? Розкажіть більш детально.

Чому не проходили ці обстеження?

Модератор! Якщо респондент не може відповісти. Підкажіть – аналіз мокротиння, рентген тощо.

35. Чи отримали Ви направлення до іншого лікаря? Куди Вас направив фельдшер?

36. Фельдшер/лікар відразу Вас направив до районного фтизіатра? Чи контролював фельдшер Ваше звернення до фтизіатра? Якщо так, то як саме?

37. Під час консультації із фельдшером, чи говорив він Вам про необхідні заходи безпеки вдома та на роботі – як Ви маєте поводити себе, щоб убезпечити від інфікування інших людей? Про які саме заходи безпеки говорив фельдшер?

Модератор! Якщо респондент не може відповісти на запитання, підкажіть: частіше провітрювати приміщення, носити захисну маску тощо.

38. Чи задоволені Ви консультацією фельдшера? Розкажіть більш детально.

На Вашу думку, фельдшер надав Вам **достатньо інформації**? Чи все, про що говорив Вам фельдшер **було зрозумілим**? Якщо ні, то чи ставили Ви **додаткові запитання**? Чи отримали Ви **відповіді** на всі запитання, які у Вас виникали?

39. Після отримання направлення до районного фтизіатра чи іншого лікаря, чи були Вам зрозумілі подальші кроки?

40. Чи задоволені Ви в цілому загальним ставленням фельдшера до Вас під час отримання консультації?

41. На Вашу думку, чи розкажує Ваш фельдшер інформацію про Вас або інших пацієнтів, іншим особам? Чи траплялися такі випадки? Якщо так, розкажіть більш детально.

БЛОК 4. ДІАГНОСТИКА ТБ

42. Через скільки часу, з моменту отримання направлення до фтизіатра, Ви звернулися до нього? Розкажіть більш детально. Чому не звернулись одразу?

43. Чи потребували Ви якоїсь додаткової допомоги для того, щоб звернутись до лікаря фтизіатра? Якої саме?

Модераторе запитайте:

- *Грошова допомога?*
- *Психологічна допомога?*
- *Допомога з виконанням Ваших повсякденних обов'язків?*

Хто саме надавав Вам цю допомогу?

44. Наскільки далеко від Вашого населеного пункту знаходиться районний фтизіатр? **Скільки часу** потрібно витратити на дорогу? **А яка вартість** такої поїздки у обидва боки? Чи хтось надавав Вам **компенсацію** за проїзд? Наскільки витрати цієї суми є проблемними для Вас?

45. Чи зручний графік прийому районного фтизіатра? **Чи довго** Вам доводилось чекати поки Вас огляне районний фтизіатр?

46. Розкажіть про процедуру прийому у районного фтизіатра. Наскільки Ви задоволені цієї процедурою? **Що б можна було покращити?**

47. Наскільки Ви задоволені ставленням фтизіатра до Вас під час обстеження та призначення лікування?

48. Які аналізи, додаткові обстеження, Вам призначив районний фтизіатр?

Модератор, якщо респондент не може відповісти, підкажіть: аналіз мокротиння, рентген тощо.

По кожному методу уточнити:

- *Де саме проходили це обстеження?*
- *Скільки часу зайняло проходження цього обстеження?*
- *Скільки часу очікували результати?*
- *Чи зручна процедура проходження цього обстеження?*
- *Що необхідно поліпшити?*
- *У випадку якщо обстеження були призначені але респондент їх не проходив уточнити*
 - *Чому не проходили ці обстеження?*

49. Чи призначались Вам наступні методи обстеження: магнітно-резонансна томографія, комп'ютерна томографія, біопсія, фібробронхоскопія? Якщо так, то у якому закладі Ви їх проходили? Чому не проходили?

50. Якщо респондент говорить, що проходив названі обстеження на базі іншого закладу, наприклад, обласної лікарні, поставте запитання:

Наскільки далеко цей заклад знаходиться від Вашого населеного пункту? Скільки часу потрібно витратити на дорогу? А яка вартість такої поїздки у обидва боки?

51. Районний фтизіатр домовлявся про Ваше проходження діагностики, надавав направлення чи Ви домовлялись самостійно? Якщо самостійно, то розкажіть про це більш детально.

52. Чи доводилось Вам оплачувати ці обстеження? Якщо так, то яку суму за кожне?

53. Як довго доводиться Вам очікувати своєї черги? А результатів діагностики?

54. Якщо говорити про процес Вашого обстеження і постановки діагнозу – як Ви вважаєте, медичні працівники все зробили правильно, щоб швидко встановити діагноз? Як Ви вважаєте, що саме у діях медичних працівників було правильно, а що ні?

55. Розкажіть, будь ласка, про Ваше лікування. Де Ви отримуєте лікування? Які є проблеми, чи труднощі з прийомом препаратів? Чи бувають перерви? Чому? Чи контролює лікар прийом препаратів? Як це відбувається?

56. Чи відома Вам інформація про розголошення діагнозів пацієнтів на рівні районного фтизіатра? Якщо так, розкажіть більш детально про такі випадки.

57. Я зараз попрошу Вас ще раз подумати про весь процес обстеження на туберкульоз, який Ви пройшли і можливі труднощі, незручності, з якими Вам доводилось стикатись. Зараз я передам Вам картку, де вказані можливі фактори, з якими можуть стикатись люди при проходженні обстеження на туберкульоз. Подивіться, будь ласка на ці фактори та вкажіть, які з них були чи є досі актуальними для Вас? З якими труднощами Ви чи хтось із Ваших знайомих, стикались під час проходження обстеження? .

<i>Позначте причини, які актуальні для Вас</i>	
1. Немає можливості обстежитись (пройти всі необхідні процедури) в селі, де ви проживаєте	
2. Віддалене розташування медичного закладу (потрібно далеко їхати, щоб пройти обстеження)	
3. Відсутність чи нестача коштів для оплати проїзду до медичного закладу	
4. Незадовільне транспортне сполучення в селах та між селом та районним центром	
5. Незадовільна якість роботи фельдшера в селі	
6. Необхідність оплати певних діагностичних процедур під час обстеження	
7. Упереджене негативне ставлення до Вас з боку медичних працівників	
8. Упереджене негативне ставлення до Вас з боку оточення (друзів, знайомих, членів родини та ін.)	
9. Дискримінація – обмеження Ваших прав, наприклад права на працевлаштування, доступ до окремих послуг та інше у випадку підтвердження діагнозу туберкульозу чи у випадку підозри на туберкульоз	
10. Розголошення іншим Ваших даних з боку медичного персоналу	
11. Побоювання, що до Вас будуть упереджено негативно ставитись	
12. Страх втратити роботу	
13. Побоювання, що про діагноз чи про підозру на діагноз туберкульоз дізнаються інші	

<i>Позначте причини, які актуальні для Вас</i>	
14. Відсутність чіткого розуміння куди і як звертатись за медичною допомогою	
15. Нестача загальних знань про туберкульоз (як проходить обстеження, лікування)	
16. Нестача коштів, бідність (проблеми з працевлаштування, нерегулярне та неповноцінне харчування, погані житлові умови)	
17. Вживання алкоголю та інші шкідливі звички	
18. Особливості способу життя: відсутність постійного заробітку, важкі сільськогосподарські роботи що обмежують можливість звернення за медичною допомогою	
19. Необхідність виїжджати на роботу в інші населені пункти	
20. Недоступність профілактики туберкульозу за місцем проживання	
21. Незручність процедури лікування туберкульозу	
22. Інші фактори – вкажіть їх, будь ласка	

Модераторе! По кожному вказаному запитати:

- в чому саме полягав цей фактор? Розкажіть більш детально, наведіть, будь ласка приклад

- як ви справлялись з цією ситуацією? Яка допомога Вам була потрібна, щоб ця причина не заважала Вам пройти повну процедуру обстеження?

Модератор! Поясніть респонденту, що наступні блоки запитань стосуються способу життя населення, і відповіді на ці запитання стануть основою для розробки інформаційної кампанії Центру громадського здоров'я щодо ведення здорового способу життя.

БЛОК 6. ОБІЗНАНІСТЬ РЕСПОНДЕНТІВ ЩОДО ЗАХВОРЮВАННЯ «ТУБЕРКУЛЬОЗ»

58. Як Ви вважаєте, як можна **захворіти** на туберкульоз?

59. Які **симптоми** прояву туберкульозу Ви знаєте?

60. На Вашу думку, яким чином можна **уникнути** туберкульозу?

61. Як Ви вважаєте, чи **можнавилікувати** туберкульоз?

62. Скільки часу, на Вашу думку, триває **мінімальний курс** лікування туберкульозу?

63. Що Ви знаєте про **наслідки захворювання** на туберкульоз для людини і її подальшого життя: для роботи, сім'ї і т.д.?

64. Як Ви ставитеся до **нетрадиційних методів лікування** туберкульозу?

65. Чи знаєте Ви, які можуть бути **наслідки нерегулярного прийому** протитуберкульозних **препаратів**? Розкажіть, будь ласка, що саме Ви знаєте?

БЛОК 5. СТИГМАТИЗАЦІЯ ТА ДИСКРИМІНАЦІЯ

66. Як Ви гадаєте, якби у когось із Ваших близьких був ТБ, як би до цього віднесли наступні групи?

- ✓ ваші близькі – друзі, сім'я?
- ✓ знайомі, колеги, сусіди?
- ✓ медичні працівники (лікарі протитуберкульозної служби, інші спеціалістів)?
- ✓ соціальні працівники?
- ✓ інші особи – хто саме?

67. Далі наведені твердження щодо діагнозу туберкульоз, прошу Вас відповісти чи згодні Ви з ними. Подивіться, будь ласка на ці **твердження** та вкажіть, з якими Ви згодні.

		<i>так</i>	<i>ні</i>
1.	Я відчуваю, що медичні працівники не допомагають пацієнтам хворим на ТБ повною мірою	1	2
2.	Мені не страшно контактувати з людьми, у яких ТБ	1	2
3.	Загалом, людям страшно йти в лікарню, тому що вони не хочуть у тубдиспансер	1	2
4.	Люди з діагнозом ТБ втрачають повагу інших та/або своє положення у соціумі	1	2
5.	Людам із діагнозом ТБ соромно за свій діагноз	1	2
6.	Я б не захотів їсти з тим, у кого діагноз ТБ	1	2
7.	Деякі з діагнозом ТБ намагаються не повідомляти про свій діагноз через те, що бояться звільнення	1	2
8.	Часто люди не хочуть іти до лікарні бо бояться, що підуть плітки щодо їх діагнозу	1	2
9.	Деякі люди бояться що їх не візьмуть на роботу через те, що вони перехворіли на туберкульоз	1	2
10.	Деякі люди з діагнозом ТБ уникають говорити близьким про свій діагноз, тому що бояться зіпсувати стосунки та втратити рідних	1	2
11.	Люди уникають ходити до лікарні бо бояться, що в них заберуть дітей внаслідок підтвердження діагнозу	1	2
12.	Я вважаю на ТБ хворіють тільки бідні люди	1	2

Модераторе! По кожній вказаній причині запитати:

- А чому Ви так вважаєте? Розкажіть більш детально

БЛОК 7. ПРЕДІСТОРІЯ ЗАХВОРЮВАННЯ

68. Розкажіть, будь ласка, про **Ваше життя**. Ви **палите**? Якщо так, то **як часто**?
69. Чи маєте Ви **досвід куріння кальяну**? Якщо так, то **скільки років** Ви курите кальян? Чи містить він **тютюн**? **Де** Ви найчастіше курили / курите кальян?
70. Чи **вживаєте Ви алкоголь**? Якщо так, то **який саме і як часто**?
71. Чи пробували Ви коли-небудь **неін'єкційні наркотики**? Якщо так, то **які саме та як часто**? Чи **вживаєте** зараз?
72. Чи **вживали Ви коли-небудь ін'єкційні наркотики**? Якщо так, то **які саме та як часто**? Чи **вживаєте** їх зараз? **Які саме та як часто**?
73. Чи перебували Ви коли-небудь у **місцях позбавлення волі**? Якщо так, то **як довго**?
74. Чи **контактували** Ви коли-небудь **із хворими на ТБ**, до того, як захворіли самі? Якщо так, то де саме (у своєму населеному пункті, чи в іншому)?
75. Чи маєте Ви **ще якісь захворювання**, що призводять до послаблення імунітету, крім ТБ? Якщо так, то **які саме**?

Я хочу ще раз нагадати, що це дослідження повністю **конфіденційне**, і Ваші особисті дані не зафіксовані у жодному з документів чи записів.

Можливо Ви ще щось **хотіли б додати** до теми нашого дослідження?

Дякуємо Вам за участь у дослідженні!